

KÄLLMATERIAL

JAN NILSSON

HEMSKHETER

I HOGDAL, LOMMELAND

OCH TJERNÖ

NÅGRA UTVALDA BROTT BEGÅNGNA MELLAN ÅREN
1850 OCH 1900 I VETTE HÄRAD BOHUSLÄN

22. OLAGA FISKE
INTRÄFFAT: 1897
GÄRNINGSMÄN: CAROLUS CHRISTENSSON,
CARL CAROLUSSON OCH
EMANUEL ERIKSSON, NEDRE ÖDDÖ

Utdrag ur domboken från Vette Häradsrätt.
Innehåller alla ingående handlingar i aktuellt mål.

Själva protokollsanteckningarna i domboken har vit bakgrund.

Till protokollet bilagda handlingar har grå bakgrund.

Originalhandlingarna kan till vissa delar vara svåra att tyda. Dels kan det bero på bläckfläckar, bortrivet papper eller att inbindningen av domboken gjorts så att ena kanten av en handling blivit "osynlig". Renskrift av texterna har gjorts så långt det är möjligt. Där texten ej kunnat tolkats, har ett frågetecken angetts.

Varje protokoll eller handling inleds med ett id-nr, ex. (v278495.b12480.s2469). Detta nr är ett id som används av företaget Arkiv Digital, när de katalogiserar och lägger ut materialet på internet. Du kan själv, med hjälp av detta id, söka fram aktuellt material på internet, men du måste då prenumerera på tjänsten. En sådan prenumeration kan lösas direkt på Arkiv Digitals hemsida.

Jan Nilsson

v281437.b5580

1898 den 7 Juni

No 29

Johannes Olsson i Tjernebo har till förevarande Ting å Carolus Christensson, Carl Carolusson och Emanuel Eriksson i Nedre Öddö utverkat sig stämning som tecknats å denna

“Stämningsansökan. Som etc Litt A

Vid upprop af detta mål tillstädeskomma kdn genom saksföraren E A Svensson i Östby, som för sin behörighet att föra kdns talan uppvisar denna fullmakt:

“Fullmakt för E A Svensson etc Litt B

Härjemte företräder sdn Emanuel Eriksson personligen samt såsom ombud för öfrige sdn på grund af denna fullmakt:

“Rättegångsfullmakt i blanco för innehafvaren. Hållande vi i öfrigt ombudets lagliga åtgärder för godkända. Öddö den 4 Juni 1898.

Carolus Christensson Carl Carolusson

båda från Öddö

Samtliga vittnen

Anth Johannesson, Skärje”

Till utveckling af käromålet ingifver kdns ombud detta skriftliga anförande:

“Till etc. Uti det af mig etc Litt C

Efter uppläsandet häraf yttrar kdns ombud på fråga, att kdn eger 1/112 mtl Tjernebo, hvilket utgör stranden af det fiskevatten, hvori sdn fiskat.

Sdn kan icke medgifva riktigheten häraf och bestrider i öfrigt åtalet, enär sdn icke någonsin fiskat i någons enskilda fiskevatten.

Kdns ombud anhåller om uppskof med målet till nästa ting för att styrka käromålet.

Sdn bestrider äskade uppskofvet samt yrkar målets afgörande vid detta ting

Utslag

afsagdt den 23 Aug 1898

Med bifall till kdns anhållan om uppskof utställes målet till vidare handläggning 1a rättegångsdagen af nästa lagtima ting i häradet, då partena, kdn vid laga påföljd och sdn vid 15 kr vite för dem hvar, skola åter härstädes möta.

v281437.b5610

No 29 Litt B

Fullmakt för E A Svensson i Östby Lur, att till Wette Häradsrätt för min räkning och å mine vägnar instämna Karolus Kristensson, Carl Carolusson och Emanuel Eriksson, alla på Nedre Öddö i påstående att stånda till laga ansvar och ersättningskyldighet för det de med finmaskad grundvad i Juni månad 1897 fiskat i Tjernebo fiskevatten eller vid dess strand samt att de använda fiskredskapen och fångsten må vara förlustiga och svaranderne böra åläggas ersätta för alla rättegångskostnader och besvär. Och befullmäktigas tillika E A Svensson att detta rättegångsmål vid ofvannämnda domstol för mig utföra och bevaka. Hållandes jag för godt och gildt hvad ombudet lagligen gör och låter. Tjernebo den 28 Mars 1898

Joannes Olsson

Tjernebo

Bevittnas af:

Efraim Olsson

Rundö

Martin Carolusson

Tjernebo

v281437.b5620

No 29 Litt C

Uti det af mig emot Carolus Christensson med flera i Öddö till detta ting instämnda målet angående ansvar och ersättning för olaga fiske får jag anhålla få upplysa och anföra: Hemmanet Tjernebo hvaruti jag är delegare, ligger inomskärs så att flere öar ligga utanför detsamma och det fiskevatten deruti svaranderne fiskade är beläget emellan Tjernebo och Rundö och vid mitt m fl land är en sjöbugt som angränsas på allas sidor af Tjernebo egor, hvadan detta fiskevatten, enligt stadgandet uti 2§ i Lag om rätt till fiske är Tjernebos enskilda fiskevatten och uti detta verkstälde svaranderne det omstämda fisket vid kl 11 eller 12 på em den 23 Juni 1897, utan att det afsåg fånga sådan fisk som omnämnes i Kongl Brefven den 1 Maj 1868, den 23 Mars 1870 och den 1 februari 1878. Med anledning häraf hafva svaranderne gjort sig förfallna till den ansvars och ersättningspåföljd som stadgas uti 18 och 19§§ i Lag om rätt till fiske den 27 Juni 1896 och 24 Kapitlet 14§ Strafflagen. Vidare och då svaranden fiskat med sådana redskap som enligt 22§ Fiskeristadgan ej tillåten är hafva de gjort sig skyldiga till ansvar och ersättning enligt 37§ nämnda fiskeristadga.

Ehuru den af svaranderne använda grund eller sölvaden, i anseende till maskornas finhet icke enligt 22§ fiskeristadgan var vid fångande af hvad sorts fisk som helst olaglig, blef dock allt bruk af sådana vadar förbjudet af Kongl Majt den 19 Juli 1872 vid påföljd, om emot förbudet bröts, af böter från 5 till 100 kronor jemte förlust af redskap och fångst samt att visserligen under en följd af år undantag från detta förbud varit af Konungens Befallningshafvanden uppå ansökan och för viss tid medgifven men att för närvarande intet undantag finnes. Förbudet finnes infördt i Konungens Befallningshafvandes allmänna Kungörelser för Oktober 1872 under No 4832 och öfverträdelse af förbudet skall åtalas af allmän Åklagare. Häraf framgår att det är alldeles förbjudet begagna sådan vad vid fiske som svaranderne användt.

På grund af hvad jag anfört yrkar jag bifall till min talan samt att den af svaranderne vid fisket använda vaden och dälekans må varda till mig förbrutne och derest dessa saker skulle vara af svaranderne förstörda eller förändrade då må de en för alla och alla för en åläggas betala dess värde med 120 kronor och för öfrigt böta efter de lagrum jag åter-

opat samt ersätta mine rättegångskostnader och besvär efter denna förteckning:

För stämningsansökningens uppsättande och utskrifvande och 3 st afskrifter	3 kr
Lösen för resolution med ?	2 kr
För delgifning med 3 parter	5 kr
För mine egna bestyr med dessa saker	3 kr
För mitt ombuds resa till tinget	
Skjutsersättning från Östby till Strömstad fram och åter 5 mil á 1,75	8 kr 74 öre
Dagtraktamente och tidsspillan	4 kr 50 öre
Arfvode för målets utförande	10 kr
Lösen för blifvande DB Exp ca	7 kr
Arfvode för dess lösande	75 öre
Tillsammans	43 kr 99 öre

Tjernebo den 6 Juni 1898

Johannes Olsson

gm E A Svensson

v281437.b6390

1898 den 18 Oktober

No 22

Jämlikt häradsrättens beslut, antecknad under No 29 i domboken för innevarande års Sommaring, företages nu åter till handläggning det deri från till denna dag uppskjutna målet emellan Johannes Olsson i Tjernebo, kdn, samt Carolus Christensson, Carl Karolusson och Emanuel Eriksson i Nedre Öddö, sdn, om ansvar för olofligt fiske m.m., och tillstädekomma dervid parterna, kdn såsom förut genom Sakföraren E A Svensson i Östby samt sdn genom Hofrätts e o Notarien Carl Thelander i Strömstad, hvilken för sin behörighet att föra deras talan åberopar denna fullmakt:

“Rättegångsfullmakt in blanco för innehafvaren i sak med Johannes Olsson i Tjernebo, om ansvar för olaga fiske, Nedre Öddö den 10 oktober 1898.

Carolus Christensson Carl Karolusson Emanuel Eriksson

På en gång närvarande vittne:

? Almqvist H Andersson”

I saken hörd förnekar Thelander att hans hufvudmän gjort sig skyldiga till omstämda förbrytelserna. Desse hade väl vid sillfiske, hvilket ofta förekommit, fiskat i andras enskilda fiskevatten men detta vore något, hvartill de egt rättighet; tilläggande Thelander, att hans hufvudmän ej ega några andra vadar än dylika, afsedda för sillfiske samt att, om vid omstämda tillfället fiske förekommit, detta endast kunde hafva afsett s k nårsill.

För att styrka sin hufvudmans talan anhåller härefter Svensson vittnesförhör med Anna och Catharina Carolusdöttrar i Tjernebo samt Efraim Olsson i Rundö, af hvilka endast den förstnämnda vid pårop företräder samt får, men sdn öppen lämnad jäfsrätt, aflägga vittneseden, hvarpå hon, varnad för densammas miisbruk, höras och berättar:

Vid ifrågakomna tillfälle eller natten emellan de 22 och 23 Juni nästlidne år befunno sig vittnet jemte kdn och en annan person i båt uti saltsjön utanför hemmanet Tjernebo. Vt

iakttog dervid huruledes svarandena stående på stranden draga en fiskevad i land. Vt såg ej huruvida de fingo någon fisk ej heller observerade vt om svaranderna använde finmaskad vad. På fråga förklarar sig vt ej heller ega kännedom om, huruvida s k fat eller nårsill sommaren 1897 gick till vid hemmanet Tjernebo. Vidkändt.

I fordrad ersättning för tingsbesväret tillerkännes vt sex kronor att förskjutas af kdn, som vts hörande påkallat.

Svensson anhåller härefter om ytterligare uppskof med målet för vidare bevisnings förebringande. Thelander, hvilken å sina hufvudmäns vägnar anhåller om expedition, förklarar sig ej hafva något att erinra med det begära uppskofvet men anhåller att kdn måtte åläggas att vid nästa rättegångstillfälle förebringa all bevisning, hvaraf han i målet vill sig begagna.

Utslag

afsagdt den 12 December 1898

HdRn uppskjuter målets vidare handläggning till 1sta rättegångsdagen nästa lagtima ting i häradet, då parterna skola komma tillstädes, sdn vid redan stadgad påföljd samt kdn beredda att sin talan slutligen utföra eller visa att laga hinder härför mött.

Sessionen afslutades kl 3 e.m.

v281438.b350

1899 den 22 Februari

No 22

Då åter till handläggning företages det från sista tinget med häradet uppskjutna vid No 22 i då förda dombok antecknade mål emellan Johannes Olsson i Tjernebo, kdn, samt Carolus Kristensson, Carl Carolusson och Emanuel Eriksson i Nedre Öddö, sdn, om ansvar för olofligt fiske m.m. inställa sig parterna genom sina förut i målet använda ombud, sakföraren E A Svensson i Östby och Hofrätts e o notarien Carl Telander i Ströms-tad; åberopande ombuden förut i målet ingifna fullmakter.

På fråga förklarar sig kdns ombud på det sätt vidhåller sitt bestridanade af stämningen, att han väl medgifver, att hans hufvudmän ofta fiskat vid annans strand, således möjligen äfven vid omstämda tillfället uti kdns enskilda fiskevatten, men att, om så varit förhållandet, de likväl härtill varit berättigade, enär fisket endast afsett fisk, som gått till stränderna i stim, samt härtill kommer att å ifrågakomna plats, der dylikt fiske okla-ndradt af ålder utöfvats.

Kdn ombudet påstår deremot att omstämda fisket afsett s k bottenfisk ej stimfisk samt anhåller om vittnesförhör med förut i målet afhörda vittnet Anna Carolusdotter i Tjernebo, Katarina Carolusdotter derstädes, Albin Antonsson i Nedre Öddö, Konrad Samuelsson i Öddö samt Efraim Olsson i Rundö.

Vid fråga om jäf anföras sådant af sdns ombud emot Conrad Samuelsson, enär denne är syskonbarn med sdn Carl Carolusson; och sedan berörda släggskspförhållande vittsordats af Carl Carolusson som kdns ombud förklarat sig härom ej äga någon kännedom utan att dock bestrida att så är förhållandet, förklarar HdRn i afsagt beslut Conrad Samuelsson jäfvig att i målet vittna.

Som jäf i övrigt ej förekommer få öfrige vittnen åberopade, med undantag af Anna Carolusdotter hvilken förut vittnat i målet, aflägga vittneseden, varnas för missbruk af dens-

amma samt berätta hvar för sig hörde:

1. Anna Carolusdotter: att vittnet ej har något annat att tillägga till sitt förut i målet aflagda vittnesmål än att vittnet veterligen sillfiske ej drifves i hemmanet Tjernebos enskilda fiskevatten; tilläggande vittnet på fråga, att vittnet ej har sig bekant, huruvida sdn vid tiden för åtalade förseelse egde annan vad än s.k. söl- eller kalfvad eller huruvida någon skada å stranden förorsakats genom fisket.

2. Catarina Carolusdotter: vittnet, som vid omstämda tillfället befann sig i sällskap med vittnet Anna Carolusdotter, berätta i full öfvernsstämmelse med hennes i målet aflagda vittnesberättelse.

3. Albin Antonsson: endast att vittnet, som vid flera tillfällen fiskat tillsammans med sdn, hvarvid söl eller kalfvad använts, ej har sig bekant, huruvida sdn jemväl ega vadar afsedda för sillfiske, samt

4. Efraim Olsson: vittnet, som sedan längre tid tillbaka väl känner till förhållandena i trakten har aldrig hört talas om att å ifrågakomna ställe idkats sillfiske utan endast s.k. bottenfisk, hvilket bedrifvits med finmaskade vadar, tilläggande vittnet på fråga att användning af dylika vadar enligt vittnets uppfattning äro skadliga för fisket samt att värdet af en kalfvad kan beräknas till två á trehundra kronor.

Berättelserna upprepade vidkännas af vittnena, hvilka på begäran om ersättning för inställelsen tillerkännas sådan, Anna Karolusdotter, Catharina Karolusdotter och Efraim Olsson hvardera sex kronor samt en hvar af Albin Antonsson och såsom vittne inkallade Konrad Samuelsson fem kronor att förskjutas af part, som af vittnenas hörande påkalladt.

Sdns ombud påpekar med anledning af vittnesmålen, att, hvad vittnena berättat, saknar all betydelse då ej utretts beskaffenheten af de fiskeredskap sdn vid åtalade tillfället använt samt upplyser härjemte, att sdn Carl Karolusson är delegare i sju vadlag samt sdn Emanuel Eriksson i tre. Kärandens ombud öfverlämar härefter målet i befintligt skick till afgörande samt inger denna:

“Kostnadsräkning etc Litt A

Jemväl ombudet för sdn öfverlemnar målet till pröfning under yrkande om gillande af åtalet samt ersättning med femton kronor för hvarje inställelse, tjugofem kronor i ombudsmannaarvode jemte lösen för protokoll, hvaraf ombudet begär del.

Då något vidare icke förekommer, till sägas parterna, att utslag i målet kommer att meddelas vid tingets slut.

Den 8 Maj 1899

Ordföranden anmäler att till honom under expeditionsdagarna ankommit en så lydande skrifvelse:

“Uti det etc Litt B

Härvid är fogadt detta intyg:

“Undertecknad som etc Litt C

Efter föredragning häraf meddelar HdRn följande

Beslut

Med bifall till kdns anhållan om uppskof uppskjuter HdRn målets vidare handläggning till första rättegångsdagen af nästa lagtima ting med häradet, då parterna skola komma tillstädes, sdn vid redan stadgad påföljd samt kdn beredd att förebringa att den utredning och besiktning, hvaraf han i målet vill sig begagna, vid äfventyr att ytterligare uppskof af denna anledning ej kommer att beviljas.

v281438.b400

No 22 Litt A

Kostnadsräkning

För stämningsansöningens upprättande, utskrifvande och 3 afskrifter deraf	3 kr
Lösen för resolutionen med stämpel	2 “
för delgifningen med 3 parter	5 “
för mine egna bestyr med desse saker	3 “
för mitt ombuds resa till Sommaringet 1898	
Skjutsersättning från Östby till Strömstad och åter 5 mil á 1,75	8,74
Dagtraktamente och tidsspillan/dag	4,50
Arfvode för målets utförande	10,00 23,24
Likaledes för Höstetinget 1898	23,24
Dito för Winterringet 1899	23,24
Ersättning till ett på Höstetinget 1898 afhört vittne	6 “
Lösen för 2 st Domboksexpeditioner	8 “
Dito för den blifvande ca	7 “
Arfvode för deras lösande	2,25
Tillsammans	105 kr 97

Och dessutom anhålles att svarandena åläggas ersätta mig för de vittneslöner jag idag kan blifva ålagd utgifva och för vittnenas inkallande med ? Kr

Tjernebo den 22 Februari 1899

E A Svensson

v281438.b410

No 22 Litt B

Uti det vid Wette Häradsrätt anhängige målet emellan mig undertecknad, käre, samt Carolus Christensson på Nedre Öddö med fler, svarandena, om olaga fiske får jag, för att styrka dels det de vadar hvaruti Carolus Christensson eger del icke användts eller varit i bruk under sommaren 1897 och dels för att styrka det svarandena vid denna tid haft finmaskad grundvad och sålunda icke kunnat hafva annan vad att fiska med vid den tid stämningen afser - härmed vördsamt anhålla om uppskof med målet till nästa ting för att då få som vittnen höra Anton Carolusson i Öddö som utfärdat det i afskrift vidfogade intyg äfvensom Bernhard Antonsson i Gullnäs

Tjernebo den 10 April 1899

Johannes Olsson

gm E A Svensson

v281438.b420

No 22 Litt C

Undertecknad som är delägare uti de sillvadar som äfven Carolus Christensson på Nedre Öddö eger del kan intyga att dessa vadar icke under sommaren 1897 var i bruk, varder härigenom till bevis meddelat.

Nedre Öddö den 2 Mars 1899

Anton Carolusson Öddö egenhändigt

Vidimeras

E A Svensson i Östby Lur

v281438.b1560

1899 den 5 Juni

No 9

Vid upprop af det under No 22 i d.b. vid sista tinget omförmälda målet emellan Johannes Olsson i Tjernebo, kdn, samt Karolus Kristensson, Karl Karolusson och Emanuel Eriksson i Nedre Öddö, sdn, om ansvar för olofligt fiske m m tillstädeskomma parterna såsom vid sista ting, kdn, genom saksföraren E A Svensson i Östby och sdn genom Herr Hofrätts e.o. Notarien Carl Thelander i Strömstad, hvilken bestrider att svaranderna såsom käranden påstår medgifvit sig hafva idkat fiske å kdns vatten, hvarjemte ombudet yttra att hans hufvudman Karolus Kristiansson sedan tre år tillbaka icke egt någon som helst andel i någon fiskevad. Kdn ombudet åberopar detta anförande:

“Till etc =:=: svarandena hafva Litt C

Efter uppläsandet häraf anhåller kdn om vittnesförhör med Anna och Katarina Karolusdöttrar i Tjernebo, Andreas Mattisson i Dafter och Mathilda Alexandersdotter från Kristiania, af hvilka de två förstnämnda vittnat i målet och erinras om vigten af deras redan aflagda vittnesed. Som jäf emot de båda andra vittnena icke kan utletas, få dessa nu aflägga vittnesed och erhåller varningar för dess missbruk hvarefter vittnena förekallas en i sender och berätta:

1. Anna Karolusdotter: att vittnet låtit upprätta attest, som ingifves med, af denna lydelse:

“Undertecknad som är etc =:=

Litt D

Efter attestens läsning yttrar vittnet på fråga, att hon icke sjelf skrifvit attesten och att hon icke kan vittna angående beskaffenheten af den vad, som sdn använde då omstämda fisket skedde och icke heller hvad slags fiske, sdn förehade. Att sillfiske aldrig bedrifvits vid hemmanet Tjernebo strand vidhöllo vt och tillägger på sdns fråga, att der det omstämda fisket egde rum är så grundt vatten, att några båtar der aldrig kunna lägga till. Hvad vittnet förut vittnat i målet vidkännes. Vidkändt.

2. Katarina Karolusdotter: att vt jemväl låtit upprätta attest som dock icke här intages då vt icke sjelf skrifvit densamma eller kan vidhålla deras innehåll. I öfrigt yttrat vittnet att vt icke med visshet vet om den vad sdn vid omstämda tillfället begagnade var grof eller finmaskad men anser för troligt att det var en mindre vad eftersom den kunde skötas mindre antal personer än som erfordras till en sillvad. Vidkändt.

3. Andreas Mattisson: att vt icke kan gifva annan upplysning i målet än att sdn Emanuel Eriksson är delegare i en sillvad, hvori äfven vittnet har del, men kan icke erinra sig huruvida denna vad någon gång blef använd under år 1899 och kan icke heller yttra sig angående värdet på en sölvad. Vidkändt.

4. Mathilda Alexandersdotter: att vt icke vet annat i målet än som innefattas i följande af vt egenhändigt skrifne attest:

“Undertecknad som etc =:=

Litt E

Attesten läses för vittnet och vidhålles.

Vittnena Anna och Katarina Karolusdottrar samt Mathilda Alexandersdotter fordra ersättning för deras inställelse, den sistnämnda med trettio kronor men som detta ersättningsanspråk anses oskäligt högt, vill HdRn vid tingets slut bestämma ersättningsbeloppet.

Svaranderna bestrider alla vittnesmålen enär de afhandla förhållanden som vittnena sjelfva icke sett och för öfrigt icke kunna bedöma, men som under vittnesförhöret Martin Rask från Dafter inkommit i tingsalen anhöll sdn om hans hörande på ed.

Som Martin Rask lemnas ojäfvig, får han alltså aflägga vittnesed, på hvilken han efter varning för dess missbruk vittnar att:

Stimfisk går till öfver allt vid Tjernebo strand och att der äfven kan fiskas med stora sillvadar. Vidkändt.

Kärandeombudet inlemar vittnesstämning till tinget å bland andra Bernhard Olsson i Gullnäs samt Anton Karolusson och Albin Antonsson i Öddö, men som dessa uteblifvit från tinget, ehuru de i god tid förut genom stämningsmannen Anton Johannesson i Gullnäs och A Olausson i Öddö erhållit del af vittnesstämningen, anhåller kdn för deras hörande om uppskof till nästa ting.

Utslag

afsagdt den 31 Juli 1899

Jemte det vittnena Bernhard Olsson i Gullnäs samt Anton Karolusson och Albin Antonsson i Öddö för deras utevaro från tinget fällas att hvar för sig böta en krona 50 öre till lika fördelning mellan allmänna åklagaren vid tinget, Kronolänsmannen W Bendroth och statsverket, utställes målets vidare handläggning till första rättegångsdagen af nästa lagtima ting i häradet då parterna vid redan stadgad påföljd och förenämnda tre vittnen vid femton kronors vite för dem hvar skola iakttaga inställelse vid HdRn, om hvilket beslut kdn om han af vittnenas hörande vill sig begagna, bör dem i god tid före tinget bevisligen underrätta.

Det åligger kdn att godtgöra Anna Karolusdotter och Katarina Karolusdotter i Tjernebo samt Mathilda Alexandersdotter från Kristiania för deras uppvaktning vid tinget med fem kronor till hvardera af de båda förstnämnda och med aderton kronor till Mathilda Alexandersdotter.

v281438.b1590

No 9 Litt C

Till Wette Häradsrätt

Svaranderne hafva sistlidet ting genom sitt ombud erkändt, att de ofta fiskat vid annans strand och således möjligen äfven vid omstämda tillfället uti mitt enskilda fiskevatten, men invändt att de härtill varit berättigade enär fisket endast afsett fisk som gått till stränderna i stim och dertill komme att å ifrågavarande platser dylikt fiske oklandrat af ålder utöfvats. Svaranderne hafva, enligt mitt förmenande således half erkänt hvilket äfven är bevisat, att de fiskat uti mitt enskilda fiskevatten, hvaremot de icke styrkt sine invändningar eller att de fiskat efter stimfisk och på annan laglig grund haft rätt att fiska i omnämnda fiskevattnet. - Vidare hafva svaranderne förnekat det de användt så kallad finmaskad söl- eller kalfvad men enligt hvad mig är bekant och hvilket jag tänker mig idag med vittnen styrka, har de vadat, svaranderne ega eller hafva del uti icke under sommaren 1897 varit i bruk eller begagnade, förutom en svarandenes söl eller kalfvad. Häraf måste följa att de icke heller haft annan vad att använda vid omstämda fisket. Att detta är förhållandet framgår äfven deraf att svaranderna som blott voro tre personer kunde hantera vaden för fiske, då det deremot erfordras minst 7 å 8 personer att handtera en sillvad eller sådan som användes för fångande af stimfisk, hvilket fiske för öfrigt aldrig sker på så grundt vatten som der svaranderne fiskade. - I detta mål har visserligen talats om finmaskad grundvad och finmaskad söl- eller kalfvad men om änskönt sådane vadat, hvilka äro lika, icke äro finmaskade så äro de ändock af Kongl Majt redan den 19 Juli förbjudna att fiska med; men oaktadt detta för 25 år sedan blifvit förbjudet har ändå svaranderna enligt Albin Antonsson i Nedre Öddö afgifna berättelse vid flere tillfällen användt sådan. - Under åberopade af hvad jag nu och förut anfört öfverlemar jag målet till afgörande och då jag anser sådan bevisning förekommit yrkar jag bifall till min talan, men om svaranderne icke kunna dömas får jag anhålla, det de, på grund af hvad som i målet förekommit böra åläggas med ed betyga att de icke vid omstämda tillfället användt så kallad grund- söl- eller kalfvad.

Tjernebo den 5 Juni 1899

Johannes Olsson

Tillägg: sistlidet ting hafva svaranderne uppgifvit att svaranden Karl Karolusson är delägare uti 7 vadlag och svaranden Emanuel Eriksson i tre, och detta är måhända förhållandet; ty Anton Carolusson i Öddö är vadbruse (förman) för en vad deruti alla

svaranderne ega del. Bernhard Olsson i Gullnäs är vadbruse eller förman för 4 eller fem vadar deruti svaranderne Carl Carolusson och Carolus Christensson ega del och Andreas Mattisson i Dafter är vadbruse för en vad deri svaranden Emanuel Eriksson eger del. Sålunda framgår häraf att svaranderne Karl Carolusson och Karolus Kristensson blifva delegare uti 6 vadar eller vadlag samt Emanuel Eriksson i två, men då ingen af dessa vadar, afsedda för sillfiske, hafva icke under den tid omstämda fisket skett varit i bruk eller användts för fiske. - den tredje vaden som svaranden Emanuel Eriksson har del uti och den sjunde (7de) som de tvenne andra svaranderne hafva del uti, är just den grundsöl eller kalfvad som svaranderne vid omstämda tillfället begagnade. - För att styrka desse förhållandena äfvensom att svaranderne ega söl- grund eller kalfvad och att en sådan af dem vid omstämda fisket användts samt hur mycket denna vad kan vara värd med mera anhåller jag få höra följande inkallade vittnen:

Anton Karolussonmi Öddö,

Bernhard Olsson i Gullnäs,

Andreas Mattisson i Dafter och Mathilda Alexandersdotter från Christiania samt förut hörde

Albin Antonsson i Öddö,

Anna och Katarina Karolusdöttrar i Tjernebo.

Johannes Olsson

v281438.b1610

No 9 Litt D

Undertecknad som är född på Hemmanet Tjernebo och är 41 år gammal kan med bestämdhet intyga att stim eller sillfiske aldrig bedrifvits i det fiskevatten där Carolus Christensson, Karl Carolusson och Emanuel Eriksson på Öddö natten emellan den 22 och 23 juni 1897 fiskade. Samt att den vad hvarmed nämnde personer fiskade var en grund eller sölvad; ty om det varit en sillvad så hadde det fått vara många fler personer för att hantera den, meromnämnda personer fiskade för öfrigt vid ifrågavarande tillfälle icke heller efter stimfisk utan efter så kallade bottenfisk.

Tjernebo den 5 Juni 1899

Anna Carolusdotter

v281438.b1620

No 9 Litt E

Undertecknad som blifvit kallad att vittna i målet emellan Johannes Olsson i Tjernebo och Carolus Christensson i Nedre Öddö med flere om olaga fiske, kan härmed intyga: Sommaren 1897 använde svaranderne för fiske flere gånger en dem tillhörig söl- eller grundvad, hvilken hade finmaskad så kallad calf eller kass; och berättade en svaranden Emanuel Erikssons dotter för mig, att svaranderne natten emellan den 22 och 23 juni 1897 varit och fiskat vid Tjernöbo och att käranden då anträffat dem. - Berörde vad brukades den tiden eller sommaren 1897 icke till något annat fiske än att fiska så kallad bottenfisk och kan med en sådan vad fiskas så små fisk som ett lillfingers storlek.

En dylik vad kan vid fiske handteras af 3 manspersoner och en pojke eller flicka, eller 4 man, hvaremot för användadet af en sillvad erfordras flere man.

Mathilda Alexandersdotter

v281438.b2650

1899 den 17 Oktober

No 22

Vid upprop af det under No 9 i Domboken vid sista ting omförmälda målet emellan Johannes Olsson i Tjernebo, käreande, samt Karolus Kristensson, Karl Karolusson och Emanuel Eriksson i Norra Öddö, svarande om ansvar för olofligt fiske med mera tillstädekomma parterna såsom vid sista ting, kdn genom saksföraren E A Svensson i Östby och svaranden genom Hofr e.o. Notarien Carl Thelander i Strömstad.

Kdn ombudet anhåller om vittnesförhör med vid HdRn närvarande fiskarne Albin Antonsson och Anton Carolusson i Öddö samt Bernhard Olsson i Gullnäs, af hvilka den sistnämnda jemväl åberopas från svarandesidan, och enär jag emot dem icke förekommer, dock att svarandet förbehåller sig öppen jäfsrätt gentemot Albin Antonsson och Anton Carolusson, få de åberopade personerna, med undantag af Albin Antonsson, hvilken förut vittnat i målet, aflägga vittnededen, om hvars vigt de samtliga erinras, derpå de, hvar för sig, höras samt berätta:

1. Albin Antonsson: på frågor af kdn ombudet, att svarandene Karl Karolusson och Emanuel Eriksson egde del i den sölvad, som vid de tillfällen, hvarom vt förut i målet vittnat, begagnades af svarandene och vittnet; att vid nämnda tillfällen idkats fiske efter ål och icke efter sill; att en vad af den beskaffenhet, som dervid användes, kan beräknas ega ett värde af 300 kronor; att med en dylik vad kan fångas småfisk och till och med fiskyngel; att sdn Karl Karolusson under sommaren 1897 egde del i fem sillvadar förutom omvittnade sölvaden och sdn Emanuel Eriksson uti en sillvad jemte berörda sölvad; att förutnämnda fem sillvader, i hvilka Karl Karolusson och jemväl vt egde del, icke, så vidt vt har sig bekant, användes under sommaren 1897, dock att vt icke med bestämdhet kan säga huru härmed förhåller sig, enär vt under nämnda sommar tidtals varit borta från hemorten; att vt icke känner, huruvida stimfiske idkats uti de till hemmanet Tjernebo hörande fiskevatten; samt att vt någon tid efter det svarandene erhållit del af stämningen i målet varit hos dem och begärt att få mäta maskorna i omvittnade sölvaden, men att vt vägrats detta, tilläggande vt att vt icke känner, om svarandene vid omstämda tillfället eller eljest under år 1897 idkat fiske vid Tjernebo strand. Härpå anförer svarandeombudet jäf mot vt Albin Antonsson under förmälan, att, då denne, efter hvad han i sin vittnesutsaga sjelf uppgifvit, är delägare i de sillvadar, uti hvilka jemväl svaranden Karl Karolusson eger del, samt kdn yrkat, att den vad, som svarandene vid omstämda tillfället användt måtte varda förverkad, Albin Antonsson kan vänta nytta eller skada af målets utgång.

Vid fortsatt förhör berättar:

2. Anton Karolusson: likaledes på frågor af kdn, att vt icke känner, om svarandene under år 1897 egde någon grund- eller sölvad; att en sådan vad af minst 25 famnars längd och en djuplek af 4 eller 5 famnar vid midten plägas uppsättas till ett värde af 300 kronor; att med grund- eller sölvad kan fångas småfisk till och med fiskyngel; att vt icke känner, om stimfiske under år 1897 idkats uti ifrågavarande fiskevatten; att svaranden Karl Karolusson jemte vt och åtskillige andre vid nämnda tid egde en sillvad, men att denna vad icke begagnades under sommaren berörda år samt, att Karolus Kristensson icke var delegare i sistnämnda vad, men att vt icke känner, om Emanuel Eriksson egde del deri.

Sdn ombudet bestrider allt afseende å de nu aflagda vittnesmålen, enär de afse förhållanden, som icke hänföra sig till omstämda tidpunkten, och tillägger ombudet, att icke

blott sill, utan äfven annan fisk, såsom makrill och horngädda gå i stim.

Derefter fortsattes med:

3. Bernhard Olsson, som berättar på frågor af kdn ombudet, att de fyra sillvadar, hvaruti sdn Karl Karolusson jemte vt under sommaren 1897 egde del, icke såvidt vt kan minnas, under nämnda tid användes, och att vt icke känner, huruvida svarandene under år 1897 egde någon grund- eller sölvad; samt på fråga af sdn ombudet, att stimfisk såväl sill som makrill och horngädda, går till öfver allt vid Tjernebo strand.

Vittnesmålen upprepas för och vidkännas av vittnena, som fordra ersättning för inställelsen och tillerkännes dem i sådant afseende fem kronor hvar, hvilka ersättningar skola förskottsvis utgifvas, de Albin Antonsson och Anton Karolusson tillerkända af kdn och den Bernhard Olsson tilldömda ersättningen enligt svarandeombudets medgifvande af hans hufvudmän.

Kdn ombudet åberopar derpå en så lydanade skrift:

“Slutpåstående. Genom de aflagda Litt C

Svarandeombudet bestrider afseende å berörde skrift och påpekar, att hvad vittnet Mathilda Alexandersdotter vittnat i målet icke afser hvad hon sjelf iakttagit utan meddelanden från en minderårig, hvarjemte svarandeombudet i öfrigt hänför sig till ett så lydanade skriftligt anförande:

“Uti målet emellan Litt D

Sedan kdn ombudet förmålt sig vidhålla hvad han förut anfört och yrkat, att, i händelse käröålet skulle kunna att ogillas, rättegångskostnaderna måtte varda mellan parterna qvittat samt svarandeombudet bestridt sistnämnda yrkande, förklarar HdRn sig vilja vid tingets slut afgifva vidare yttrande i målet.

Å sista rättegångsdagen den 22 derpåföljande December afsäger HdRn efter enskild öfverläggning följande

Utslag

Svarandenes obestyrkta jäfsanmärkning mot vittnet Albin Antonsson lemna HdRn utan afseende; och enär hvad angår käröandens yrkande om ansvar å svaranden för det de vid åtalade tillfället skulle hafva vid fiske användt grund- eller sölvad, de föreskrifter, som härom äro meddelade i Kongl Skrifvelsen den 19 Juli 1872 måste anses hafva tillkommit för befrämjande af allmän nytta, men käröanden icke är behörig att i mål af sådan beskaffenhet föra talan kan käröandens ansvarsyrkande i förevarande hänseende icke af HdRn till pröfning upptagas; hvaremot och som beträffande åtalet i öfrigt svarandene icke gittat bestrida, att de natten mellan den 22 och 23 Juni idkat fiske å kdns enskilda fiskevatten; alltså och då sdn icke styrkt hvad de till sitt frednade från ansvar härutinnan invändt, vare sig att de vid åtalade tillfället idkat stimfiske eller att stimfisk då gått till Tjernebo strand, pröfvar HdRn i förmågo af 24 Kap 14§ Strafflagen lagligen döma sdn att för olofligt fiskande i annans enskilda fiskevatten, hvar för sig, böta tio kronor, som tillfalla Statsverket; men kdns öfrige i stämningen gjorda påståenden hvarom icke här ofvan meddelats yttrande, varda af HdRn ogillade, skolande sdn, så sine hufvudsakli-

gen tagande parter hvilkendera bäst gälda gitter, ersätta kdns rättegångskostnader med etthundratjugo kronor och hvad kdn kan visa sig hafva utgifvit i lösen och stämpel för HdRn i målet förda protokoll med å expeditionerna tecknade belopp.
(Lång besvärshänvisning)

v281438.b2670

No 22 Litt C

Slutpåstående

Genom de aflagda vittnesmålen anser jag framgå:

att svaranderne vid omstämda tillfället idkat fiske uti mitt enskilda fiskevatten.

att svaranderne vid omstämda tiden egt och för fiske använt grund- söl- eller kalfvad äfven vid fiske uti mitt eller Tjernebos enskilda fiskevatten.

att de öfrige vadar, hvaruti svaranderne eget del icke vid omstända tiden användts till fiske.

att det aldrig vid hemmanet Tjernebos strand bedrifvits sillfiske utan så kalladt bottenfiske.

att en grund- kalf- eller sölvad är värd emellan 2 á 300 kronor

På grund häraf och med stöd af vittnet Mathilda Alexandersdotter från Kristiania berättelse, anser jag vara styrkt och uppenbarligen framgå, att svaranderne vid omstämda tillfället icke idkat fiske uti mitt enskilda fiskevatten efter stimfisk, utan efter så kallad bottenfisk och detta med otillåten och förbjuden fiskeredskap eller så kallad grund- söl- och kalfvad; ty då de öfrige fiskevadar, deruti svaranderne ega del, icke vid omstämda tillfället begagnats för fiske utan endast deras egande grund- söl- eller kalfvad är uppenbart att svaranderne äfven vid omstämda tillfället använt denna fiskvad.

Med anledning af hvad jag nu anfört samt med stöd af de uti mitt på sistlidet års sommarting ingifna skriftliga anförande åberopade lagrum och Kongl Majts förbud samt mitt till anförandet sistlidet Ting gjorda skriftliga tillägg, yrkar jag bifall till min talan; men skulle HdRn finna, att jag icke till fullo styrkt mine stämningpåståenden får jag, på grund af den bevisning som förekommit samt med stöd af 29 och 30 §§ Rättegångsbalken anhålla det svaranderne åläggas med ed betyga, det de icke vid omstämda tillfället idkade fiske uti Tjernebos eller mitt enskilda fiskevatten med finmaskad grund- söl- eller kalfvad eller med endast grund- söl- eller kalfvad samt att svaranderne, må förvisas till själasörjare för att undervisas och varnas om edgångs vigt och vådan af mened; yrkandes jag slutligen åläggande för svaranderne, att ersätta mina kostnader och besvär af målet efter denna förteckning:

Enligt ingifven räkning på Wintertinget uppgick kostnaderna till	105 kr 97 öre
Wittnesersättning till de på	
samma ting vt afhörda vittnena	28 "
För min inställelse sistlidet ting genom ombud likasom förut	23 " 24 öre
Lösen för sistlidet tings DB exp.	7 "

För inkallande till sistlidet ting af	
7 vittnen	14 "
Ersättning till desamma	28 "
För min inställelse detta ting genom	
ombud i likhet med förra tinget	23 " 24 "
För underrättelse af Häradsrättens sist-	
lidet ting meddelade beslut för de ute-	
blifna vittnena	4 " 50 "
Ersättning till den cirka	18 "
Lösen för blifvande domboksutdrag ca	9
Arfvode för dettas och utdraget för	
förra tinget lösande	1 " 50

Tillsammans 272 kr 45 öre

Tjernebo den 11 Oktober 1899

Johannes Olsson
gm E A Svensson

v281438.b2690

No 22 Litt D

Uti målet emellan Johannes Olsson i Tjernebo, käreande, samt Karolus Kristensson m fl i Nedre Öddö, svarande, om ansvar för olofligt fiske får å svarandens vägnar vördsamt andraga:

Väl hafva tvenne vittnen intygat, att svarandena natten till den 23 Juni 1897 idkat fiske utanför kärändens strand, men har ingen som helst utredning förekommit derom hvad slag redskap af dem användts eller hvad fisk som erhöles. Redan förut hafva svaranden medgifvit att de ofta idkat fiske i annans fiskevatten och vilja alltså icke förneka möjligheten af att vid omnämnda tillfället uppehölo sig utanför kärändens land. Genom tvenne vittnen Martin Rask från Dafter och Bernhard Olsson i Gullnäs är det ådagalagd, emot käreande och hans vittnens utsago, att all slag stimfisk går till och kan fångas vid Tjernebo strand.

Då kärändan sålunda icke kunnat styrka att svarandena i hans enskilda fiskevatten fångat bottenfisk eller derstädes användt olaga redskap får jag med öfverlemnande af saken till Rättens afgörande yrka att kärändens talan måtte ogillas samt svarandens tillagda ersättning för sine kostnader med femton kronor för hvarje inställelse, femtio kronor ombudsmanna arfvode samt lösen och stämpel å protokollen samt vittnesförhör.

Strömstad den 17 Oktober 1899

Carl Thelander